

O. Hansen & Sønner AS
Karmøy industriparkHydroveien 160
4265 HÅVIK

Vår ref.
21/02149-22

Vår dato:
02.05.2023

Deres ref.

Deres dato:
28.04.2023

Vår saksbehandler:
Einar K Merli - 976 51 687

Haugesund lufthavn - Nabovarsler - Søknad om Masseuttak på Helganes - Gbnr 82/203 - Karmøy kommune - Foreløpig uttalelse fra Avinor

Vi viser til Deres e-post av 28.04.2023 vedrørende søknad om masseuttak på Helganes, gbnr 82/203, i Karmøy kommune.

1. Innledning

Avinor har ikke lenger ansvaret for sertifiseringen av Haugesund lufthavn. Det er nå Lufthavndrift AS som har konsesjon og ansvaret for driften av lufthavnen. Avinor vil likevel gi en uttalelse som eiere av lufthavnen.

Områdene hvor det skal tas ut mer masser ligger ca. 640 – 910 meter øst-nordøst for landingsterskel til bane 31 (fra sørøst) ved Haugesund lufthavn.

2. Høyderestriksjonsflater/hinderflater i restriksjonsplanen for Haugesund lufthavn

De aktuelle områdene for masseuttak ligger innenfor horisontalflaten, som er en høyderestriksjonsflate/hinderflate i restriksjonsplanen for lufthavnen, hjemlet i *EASA-krav CS ADR-DSN.H.420 og CS ADR-DSN.J.480, gjeldende fra 23.06.2021.*

Horisontalflaten ligger på kote 71,2 meter over havet (moh), dvs. 45 meter over rullebanen. Terreng høyden innenfor de aktuelle områdene ligger på kote 22 – 50 moh. Det medfører at anleggsmaskiner ikke vil komme i konflikt med horisontalflaten (hinderflate).

Når det gjelder oppstilling og bruk av eventuelle kraner, vises til følgende regelverk for rapportering, registrering og merking av luftfartshinder:

<https://luffartstilsynet.no/aktorer/flysikkerhet/luftfartshinder-oppstilling-og-bruk-av-kraner/>

3. Byggerestriksjoner for flynavigasjonsanlegg

Det planlagte tiltaket er vurdert med hensyn til byggerestriksjonskrav (BRA-krav) for flynavigasjonsanleggene ved lufthavnen, jf. §§ 7-1, 7-2 og 7-3 i *Forskrift om krav til lufttrafikktenester og ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester (ATM/ANS) m.m. av 16.06.2022.*

BRA-krav for arealet i sør er gitt av navigasjonsanlegget LOC13 på 26,4 moh. Arealet i nord ligger mer enn 500 meter fra forlenget senterlinje til rullebane og får et BRA-krav på 46,4 moh.

Det medfører at anleggsmaskiner på det sørlige arealet vil bryte BRA-krav, og det må gjennomføres radiotekniske vurderinger.

Dersom tiltakshaver kan fremlegge en fremdriftsplan som viser hvordan arbeidet på det sørlige arealet skal utføres, vil dette være gunstig i forhold til radioteknisk vurdering. Hvilke maskiner og antall er nyttig informasjon.

Radioteknisk vurdering bestilles og bekostes av tiltakshaver (utbygger). Bestilling sendes til: Avinor på følgende e-post: post@avinor.no.

Til orientering kan det være noe ventetid på å få gjennomført radioteknisk vurdering.

4. Turbulensvurderinger

Etablering av nye bygg/anlegg i nærområdene til rullebanen kan skape turbulens som vil være uheldig i forhold til flysikkerheten. Størrelsen og plassering av tiltakene vil være avgjørende med hensyn til turbulenspåvirkning for rullebanen. Erfaring fra tilsvarende problemstillinger, og de vurderinger som er gjort, tilsier at bygg/anlegg mv. med høyde over eksisterende terreng som er større enn 1/35 av avstanden til rullebanens senterlinje eller forlengelsen av den ut til 2 km fra terskel kan gi uheldige strømningseffekter. Dersom denne høyden overskrides, må tiltaket vurderes mht. turbulenseffekter, eventuelt ved hjelp av en turbulensanalyse. En slik vurdering vil ta hensyn til tiltakets utforming, lokale vindforhold (vindretning og styrke, samt turbulensintensitet), vanlig banebruk, hvor turbulens kan inntreffe, hvilke flytyper som kan bli påvirket, hvilken fase i avgang/landing kan bli påvirket, hvor ofte problemet kan oppstå, risiko for personell og materiell etc.

Avinor vil ikke tillatte byggeprosjekter som forverrer turbulenssituasjonen ved Haugesund lufthavn, jf. *EASA-krav CS ADR-DSN.B.015 med tilhørende veiledning GM1 ADR-DSN.B.015 (b) samt AMC1 ADR.OPS.B.075*.

Uttaket i sør skjer i tilknytning til en eksisterende forsenkning i terrenget. Uttaket i nord ligger oppstrøms kalle i terrenget. Det er gjennomgående lave vindstyrker og relativt lav frekvens for vind som blåser over tiltak og inn mot banen.

Tiltaket forventes ikke å gi noen turbulensproblemstillinger for flytrafikk til/fra Haugesund lufthavn.

5. Vilkår knyttet til sprengningsarbeidene

Av hensyn til flysikkerheten krever vi at det opprettes en skriftlig prosedyre med forhåndsvarsling av sprengningsarbeider, mellom kontrolltårnet ved Haugesund lufthavn og tiltakshaver. Avinor/Lufthavndrifts kontaktperson i forbindelse med opprettelse av varslingsprosedyren er: Audun Aarhus, tlf. 469 29 601 eller e-post: audun.aarhus@flyhau.no.

Avinor vil presisere at det er viktig med god tildekking av pall/stuff med skytematter og annet for å hindre ukontrollert steinsprut ved fjellsprengning.

Dersom vindretningen er mot noen deler av lufthavnen, krever Avinor at tiltakshaver binder støv ved bruk av eksempelvis vann for å redusere støvplagen ved anleggsarbeider.

6. Farlig eller villedende belysning

Det omsøkte tiltaket er vurdert med hensyn til farlig eller villedende belysning, jf. *EASA-krav AMC1 ADR.OPS.B.075 Safeguarding of aerodromes (a) og (d) og EU-regulativ nr. 139/2014, artikkel 9(c)*.

Det er særlig lys som på grunn av intensitet, utforming eller farge, som kan medføre en fare for flysikkerheten eller være villedende ved at de forhindrer eller vanskeliggjør riktig tolkning av flyplassbelysningen.

Det er avgjørende at belysningen rettes mest mulig ned mot bakken. Dette gjelder også for anleggsmaskiner/lastebiler, mobilkran og bruk av flomlys på tomten i anleggsperioden.

Dersom piloter rapporterer om at de blir blendet/villedet av belysningen under flyoperasjoner ved Haugesund lufthavn, må lyskildene endres eller lysstyrke reduseres. Det samme vil gjelde med hensyn til de oppgavene som utføres av personellet i kontrolltårnet ved Haugesund lufthavn.

7. Forebyggende tiltak mot «birdstrike»

Av hensyn til flysikkerheten vurderer Avinor all ny virksomhet/aktivitet rundt en lufthavn som kan tiltrekke seg fugl. Det vil ved en lufthavn være en viss risiko for kollisjon mellom fly og fugl, såkalt «birdstrike», som Avinor har som mål å redusere til et minimum. Denne faren er mest kritisk ved avganger. I forbindelse med EU-regulativ nr. 139/2014 skal Avinor som flyplassseier overvåke en 13 km sone. Kravet er at lufthavnoperatøren skal overvåke lufthavnens nærområde for endringer i risikobilde i forhold til menneskelig aktivitet og endret bruk av områder.

Avinor har vurdert det planlagte tiltaket og kommet frem til at det ikke endrer risiko for «birdstrike» ved lufthavnen. Avinor anser at tiltaket ikke er nytt, men en videreføring av eksisterende tiltak.

8. Avsluttende merknader

Avinor ber om at overnevnte vilkår legges til grunn for en igangsettingstillatelse for etablering av masseuttak på Helganes, gbnr 82/203, i Karmøy kommune.

Avinor får ikke gitt en endelig uttalelse til det omsøkte tiltaket før radioteknisk vurdering av anleggsarbeidene er gjennomført, jf. punkt 3.

Med vennlig hilsen

Avinor AS

Einar K Merli
Arealplanlegger
Masterplan, flyplassutforming og kapasitet

Dokumentet er godkjent, og krever ikke en digital signatur.

Kopi til:
Karmøy kommune
Luftfartstilsynet
Lufthavndrift AS, Tore Lillenes
Terje Saltnes